

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 2. vel. serpana 1878.

List 31.

Poblaševanje Pija IX.

Berž ko so Pij IX oči zatisnili, so se po vsem svetu pričele razodevati želje, da na naj bi se ta veliki terpin in posebni služabnik Božji prišel med svetnike. Že v življenji Pija IX imamo marsiktere dogodbe, ki jih svet sploh šteje za čudeže, še več tacih djanj pa naznanujejo po njihovi smrti. Zato so italijanski škofje pričeli prositi sedanjega papeža, naj Pijevo življenje, njihove čudovite dogodbe, junaške čednosti itd., dajo preiskovati ter naj ga naslednjič prištejejo med zveličane.

Dvanajest italijanskih škofov, kolikor nam je znano, je dozdej izročilo take prošnje sv. Očetu Leonu XIII; napervo 24. majnika naslednji: Beneški patrijarh, kardinal veronski škof Canossa, škofje: Vicenški, Padvanski, Trebiški, Cenedski, Belunski, Konkordijski, Adrijanski; — 10. mal. serpana pa škofje: Parmenski, Placenski in Fidenški.

Pervih deveterih škofov skupna prošnja pripominja, kako je Božja previdnost vselej ob hudih časih tudi možé dajala, kateri so bili zmožni zadevo sv. Cerkev braniti, da se ohranijo tiste načela in nauki, katerih varhinja je Cerkev, da se reši človeško družbinstvo, kterega pogin je gotov, ako bi bilo ločeno od Cerkve. Skušnja učí, da se zdaj Cerkev nahaja v nevarnostih, kakoršne je komaj kdaj prestajati imela. Zakaj ako se oziramo na boj, ki se blje zoper njo, vidimo, da njeni sovražniki ne napadajo le samo ene ali druge resnice, ampak ves njen božji nauk, ker z merzlo malomarnostjo njene postave zaničujejo in išejo izviti se njenemu vpljivu. Ako pa gledamo podobo tega boja, vidimo, da pod predtvezo ljudskega osvobodovanja, klerikalnih preseganj, luči in olike, civilizacije in prostosti doprinašajo vsaktere krivice in nesramnosti, dobro obnašanje spodkopujejo in tergajo zveze, ktere so dozdej posredoma sv. vere družbinstvo skup deržale... Kako obširna pa da je ta borba, kaže to, ker vse nove iznajdbe zlorabijo v to, da bliskoma razširjajo tiste misli, ki so iz zmešnjave vstale in ki jih razširja prekucijstvo.

Mož Božje previdnosti, ki se je imel vsemu temu hudemu ustavljati, je bil svetu dan v Piju IX, ki je kakor nepremakljiva skala kljuboval vsem bučečim povodnjim nevére in hudobije. Kakor z jeklenimi persimi se je v bran postavljaj zoper vse napade silovitosti; pred vsem svetom je razodeval in tožil tiste zmote, ki pogin žugajo družini in državljanski družbi; govoril je brez strahú pred ljudmi in brez človeških ozirov — kakor oče in učenik k duhovstvu in ljudstvu, pa tudi k vladarjem, ktere je zdaj učil, zdaj svaril in jim žugal.

Obdajan v začetku s binavci, kmali tudi z očitno silovitostjo, je postal po človeških mislih ubožen in brez moči; toda nikoli se ni spotaknil na svoji poti, ktero je bil nastopil, ker ni zaupal na ljudi, od katerih ne prihaja zveličanje, ampak na preblašeno Devico in njenega Ženina, in na Serce Njega, ki se je ponižal izvoliti si ga za svojega namestnika.

Tako je stopal kakor junak k popolnamosti, ker okusil je vse britkosti, prenašal vso nesrečo, in preterpel je vse oropanja s tistim jasnim dušnim mirom, ki pri tako vihnarnem življenji velja kakor zanesljivo znamenje svetosti. Ako človek tako premišljuje življenje neumerljivega Pija IX, njegovo nenavadno obnašanje med tolikimi nevarnostmi in sovražniki, in pa v zgodovini edino dolgost njegovega papeštva, kterega se je Bog prijel v svoje namene, smé brez strahú zmote reči, da vse to skupaj je očitno znamenje očetovske previdnosti Božje, da dobre z zaupanjem navdaja, hudobne pa k pripoznavanju sili, da Bog je poterpežljiv Oče, ki jih prenaša in čaka, da bi ne bilo treba njih ojster Sodnik biti... Spoznati se mora, da Pij IX je božje in djanske čednosti skazoval na taki stopinji, da je vreden postavljen biti kakor svetilo in kakor svetnik češen biti.

V daljšem pisanji škofje med drugim spominjajo, kako je bilo večkrat dosti Pija IX samo viditi ali slišati, da se je kdo spreobrnul; kako se sliši splošni glas: „Zagovornika imamo v nebesih, Pij IX je svetnik“; kako so povsod prepričani, da on ne potrebuje naših prošenj, temuč mi smo potrebni njegovih priprošenj; kako se kaže povsod želja od Pija imeti kak spominek: taki splošni občutek ima pečat resnice v sebi. Spominjajo dalje, kako je neutajljiva resnica, da osebe iz vsih stanov imajo osebno češenje za Pija IX, da so tudi že po njem več milost od Boga dosegli. Vae to pa se zamore zgoditi le osebno, privatno; naznanjati čednosti in svetost tega služabnika Božjega za junaške (heroiške) smé in zamore le samo sv. Cerkev; toraj škofje kakor tolmači občutkov vernikov prosijo Kristusovega namestnika, naj dá preiskati čednosti svojega presvitlega svetega prednika.

Drugi trije omenjeni škofje med drugim povdarjajo ljubezen Pijevo, vsled ktere je tolikim ubožnim pomagal z darovi, ki so mu jih pošiljali v Rim, sam pa je bil vedno z naj treznišim živžem zadovoljen; povdarjajo gorečnost za sv. vero, ktero je po vesoljnem svetu skazoval, toliko škofijskih sedežev med krivoverci povzdignil, škofijske vlade vstanavljal, zunanje misijone pospeševal, s Silabom zmote sedanjega časa razkri! in pobijal; poslednjič in posebno s sklicanjem Vatikanskega cerkvenega zbora, z razglašanjem verskih resnic Marije Device brez madeža spočete in nezmotljivosti rimskega

papeža v verakih rečéh. Iz te častitljivosti tolikega papeža bode izvirala naj večji korist v osramotenje tistih, ki so Pija IX s pisanjem in djanjem terpinčili, v tolažilo vernikom, v razširjanje sv. vere, poslednjič in naj bolj v Božjo čast, ki ga je tako visoko povzdignil na zemlji, in hoče, kakor se smé pobožno verovati, povzdigovanega imeti v nebesih.

Poročilo bratovščine presv. Rešnjega Telesa za leto 1877/78.

(Konec.)

38. *Ovšiša*: 1 štol za obhajila, 1 štol za litanije.
39. *Leše*: 1 rudeč mašni plašč.
40. *Dobrava*: 1 koretelj, 1 štol za obhajila, 1 štol za litanije, 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic.
41. *Bohinjska Bela*: 1 vijoličen mašni plašč.
42. *Rote nad Jesenicami*: 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic, 1 burzo in 1 štol za obhajila.
43. *Goričica*: 2 oltarni blazinici, 1 obhajilno štol.
44. *Vodice*: 2 oltarni blazinici, 1 obhajilno burzo.
45. *Spodnji Tuhinj*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 1 koretelj, 1 štol za obhajila.
46. *Zgornji Tuhinj*: 1 velum.
47. *Mekine*: 1 velum.
48. *Zlato polje*: 1 velum.
49. *Rova*: 1 koretelj, 1 štol za litanije.
50. *Vače*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretelja, 1 štol za litanije.
51. *Krašinja*: 1 rudeč mašni plašč.
52. *Šent-Lambert*: 1 rudeč mašni plašč.
53. *Blagovica*: 1 črn mašni plašč.
54. *Šent-Ožbalt*: 1 rudeč mašni plašč.
55. *Šmarija*: 1 vijoličen mašni plašč, 1 burzo in 1 štol za obhajila.
56. *Višnja Gora*: 1 bel mašni plašč.
57. *Kerka*: 1 črn mašni plašč.
58. *Zatičina*: 1 črn pluvijal.
59. *Žalina*: 1 bel mašni plašč.
60. *Litija*: 1 bel mašni plašč.
61. *Svibno*: 5 korporalov, 6 pal, 26 purifikatorjev, 10 rutic, 2 albi, 7 humeralov, 2 prepasa, 1 koretelj.
62. *Polšnik*: 1 bel pluvijal.
63. *Kresnice*: 1 bel mašni plašč.
64. *Prežganje*: 1 zelen mašni plašč.
65. *Janče*: 2 oltarni blazinici, 1 štol za litanije, 3 vezene pale.
66. *Trebnje*: 2 koretelja, 2 burzi in 2 štol za obhajila.
67. *Šent-Rupert*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 burzi za obhajila.
68. *Žužemberk*: 1 rudeč mašni plašč.
69. *Trebelno*: 1 rudeč mašni plašč.
70. *Doberniče*: 1 rudeč mašni plašč.
71. *Mokronog*: 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 2 koretelja.
72. *Hinje*: 1 velum.
73. *Šent-Janž*: 2 obhajilni burzi, 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 1 štol za litanije.
74. *Mirna*: 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa.
75. *Ambrus*: 1 velum.
76. *Čatež pri Trebnjem*: 1 koretelj, 1 burzo in 1 štol za obhajila.
77. *Ajdovica*: 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 1 koretelj, 1 štol za litanije, 1 potezaj.
78. *Šentmihel pri Žužemberku*: 1 antipendij.
79. *Sela pri Šumbregu*: 1 bel mašni plašč.
80. *Leskovec*: 1 bel pluvijal.
81. *Šent-Jernej*: 1 antipendij.
82. *Škocijan pri Dobravi*: 1 vijoličen mašni plašč.
83. *Raka*: 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 1 burzo za obhajila.
84. *Križovo pri Kostanjevici*: 1 bel mašni plašč.
85. *Kostanjevica*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretelja.
86. *Cerklje*: 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic, 1 velum.
87. *Šmarjeta pri Klevevžu*: 1 velum, 1 burzo in 3 štol za obhajila.
88. *Bela cerkev*: 1 velum.
89. *Prečina*: 1 velum.
90. *Podgrad*: 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 1 štol za litanije.
91. *Poljanica*: 1 koretelj, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum.
92. *Semič*: 2 oltarni blazinici, 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa.
93. *Metlika*: 1 rudeč mašni plašč.
94. *Černomelj*: 5 korporalov, 7 pal, 26 purifikatorjev, 10 rutic, 2 albi, 7 humeralov, 2 prepasa, 1 koretelj.
95. *Stari Terg pri Poljanah*: 1 antipendij, 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 1 štol za litanije.
96. *Suhor*: 1 koretelj, 1 štol za obhajila, 1 antipendij.
97. *Stara Cerkev*: 1 burzo za obhajila, 1 velum.
98. *Stari Log*: 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 1 burzo za obhajila.
99. *Osilnica*: 1 rudeč mašni plašč, 1 burzo za obhajila, 1 štol za litanije.
100. *Topla Reber*: 1 bel mašni plašč.
101. *Dobrepolje*: 1 velum, 1 burzo za obhajila.
102. *Lašiče*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 1 belo štol za pridige.
103. *Sodražica*: 1 velum.
104. *Draga*: 5 humeralov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic.
105. *Rob*: 1 rudeč mašni plašč.
106. *Šent-Gregor*: 1 velum.
107. *Polhov Gradec*: 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretelja, 1 belo štol za pridige.
108. *Preserje*: 2 koretelja, 1 štol za litanije.
109. *Logatec*: 1 velum.
110. *Borovnica*: 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 2 obhajilni štol, 1 velum.
111. *Rakitina*: 1 vijoličen mašni plašč.
112. *Žiri*: 2 koretelja, 1 štol za obhajila.
113. *Spodnja Idrija*: 2 štol za obhajila, 2 oltarna perta.
114. *Črni Verh nad Idrijo*: 2 oltarni blazinici.
115. *Stari Terg pri Ložu*: 1 vijoličen pluvijal.
116. *Bloke*: 1 velum, 2 koretelja, 2 štol za obhajila.
117. *Planina*: 1 bel pluvijal.
118. *Studen*: 2 oltarni blazinici.
119. *Babno polje*: 1 koretelj, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic.
120. *Postojna*: 1 bel mašni plašč.
121. *Vreme*: 1 vijoličen mašni plašč, 1 burzo in 1 štol za obhajila.
122. *Ternovo*: 2 albi, 6 humeralov, 1 burzo za obhajila, 1 rudečo štol za pridige.
123. *Košana*: 2 oltarni blazinici, 1 burzo za obhajila, 1 rudečo štol za pridige.

124. *Knežak*: 1 bel mašni plašč.
 125. *Prem*: 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 cingulum, 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic, 1 koretelj, 1 potezaj.
 126. *Zagorje*: 1 koretelj, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic.
 127. *Suhorje*: 1 antipendij.
 128. *Šent-Vid pri Vipavi*: 2 oltarni blazinici.
 129. *Podraga*: 1 bel mašni plašč.
 130. *Lozice*: 1 antipendij, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum.
 131. *Goče*: 1 velum, 1 štolo za litanije, 1 koretelj, 5 korporalov, 5 pal, 20 purifikatorjev, 10 rutic.
 132. *Podvelb*: 1 oltarni pert, 3 korporele, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic.
 133. *Podkraj*: 2 oltarni blazinici.
 134. *Slap*: 2 oltarni blazinici.
 135. *Rzel*: 3 korporale, 3 pale, 12 purifikatorjev, 6 rutic, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum.
- Hvaljeno in čiščeno bodi na veke presv. Rešnjje Telo!
- V Ljubljani, ss. zavetnikov Mobora in Fortunata god 1878.

Dr. Pauker, vodja bratovščini.

Pariška bratovščina za duše v vicah.

(Kratek posnetek.)

Pomočna družba za duše v vicah, ustanovljena od Evgenije Smet, ki je v duhu svetosti l. 1871 umerla, ima svoj začetek in glavni sedež v Parizu (rue de la Barouillère, 16) in šteje tri verste udov; ti so:

1. „Družba gospejska redovnic pomočnic za duše v vicah.“ Le kot družba še bila je že ta ustanovitev od sv. Očeta Pija IX. poterjena l. 1856, v duhovni red pa povzdignjena l. 1870 in ima zdaj že 9 samostanov, in sicer 5 na Francoskem, 1 v Bruselju (v Belgiji), 1 v Londonu in 2 na Kineškem, v katerih so se pobožne duše kot nune za ves čas svojega življenja posvetile reševanju ubogih duš iz vic. V ta namen se zavežejo za duše v vicah moliti, terpeti, delati, brezplačno streči naj bolj zapušeni bolnikom in revežem, ktere na njih domu obiskujejo, jim donašajo živeža, jih tolažijo, za srečno smert pripravljajo, in večkrat jim tudi primeren pogreb preskerbijo. Še več pa je to, da tudi kaknega terdovratnega grešnika na smertni postelji spreobernejo. Tacih zgledov je več zavnamovanih; med drugimi se spreoberne tudi kak prostozidar. Da je tako delo gotovo na vse strani težavno, polno truda, je pač razvidno, ker te redovnice od milošnje usmiljenih ljudi živijo, še v svojem pomanjkanji si pritergujejo in revežem na pomoč hitijo; zatajujejo in darujejo na vse strani. In zakaj vse to? Zato, da ves zadostivni sad zaslužnih dobrih del dušam v vicah darujejo, njih ondotno grozovito terpljenje zlajšujejo, jih iz kraja muk rešujejo, s svojo molitvijo, terpljenjem, neutrujeno delavnostjo, darovanjem terpečim dušam vice odpirajo in njim v nebesa pomagajo; gospodičine iz imenitnih stanov se odpovedujejo posvetnemu veselju, obilnosti, — izvolijo si pomanjkanje, hodijo v naj bolj revne stanovanja od ljudi zapušeni bolnikom streč, — in poslednjič, še to, s čimur bi zamogle s takimi deli keršanske ljubezni svoje lastne zaslužene časne kazni izbrisovati si, dušam v vicah v prid odstopijo: to je pač velikodušno djanje ljubezni, in ni čuda, če je Bog njih trud in darovanje samih sebe očitno blagoslovil, njih ustanovitev celó na Kineško razširil, privabil tudi ljudi, ki so se z njimi v duhu in djanji

sklenili, da jih v njih blagem namenu podpirajo z molitvijo, zatajevanjem, z milošnjo. Mariktere pobožne, usmiljene duše bi se bile rade med nje vverstile; toda vezale so jih in jih še vežejo in zadržujejo zakonske dolžnosti ali drugi nepremagljivi zadržki; rade bi hitele po tej poti ubogim dušam v vicah na pomoč, rade vdeleževale se njih zaslužnja — in ljubezen, ki je iznajdljiva, našla je pot, da zamorejo take svojim blagim željam zadostovati. Vstanoviteljica imenovane „Družbe redovnic pomočnic za duše v vicah“ osnovala je še drugo družbo, ktero so tudi sv. Oče Pij IX. poterdili l. 1859; v tej družbi so se poprej omenjene serčne želje nekterih duš spolnile, in ta družba v tesni zvezi z redovnicami je znana pod imenom:

2. „Družnice“ ali „tretji red“ za reševanje duš iz vic, ali „pomočnice družbe za duše v vicah“. „Družnice“, ali udje „tretjega reda“, po zgledu tretjega reda sv. Frančiška, ne zapustijo svojega doma, ne staršev, ne otrok, ne premoženja, temuč ostanejo doma, kjer so in kamor jih je postavila Božja previdnost; so pa vendar redovnicam na pomoč, z njimi obiskujejo bolnike, jih tolažijo, jim donašajo podporo, se vsak teden ob ponedeljskih zberejo na določenem kraju, in ves dan duha in telo revežem in dušam v vicah v prid posvetijo, to je, one delajo obleko revežem, bolnikom, ob odločenih urah pa molijo za duše v vicah; ves čas je le bolj resnobno premišljevanje, znotranja molitev; one, ki že sploh resnobno živijo med svetom, imajo ta dan še za posebno imeniten dan posvečevanja. Te „Družnice“ tedaj „Redovnice“ podpirajo, kjer le morejo, da one tim več zamorejo revežem pomagati, pa jim tudi še posebno z molitvami pomoč skazujejo, v pobožnosti jih posnemajo. Redovnice, predno vsaki dan gredo iz samostana k bolnikom na delo, so pri sv. maši in ondi poterjene z sakramentom sv. Rešnjega Telesa. Vsak dan obmolijo vse duhovne ure za mrtve (totum officium defunctorum), in ves drugi čas, kar ga jim od molitve ostane, le postrežbi bolnikov darujejo. Tako tudi „Družnice“ ali udje „tretjega reda“ molijo vsaki dan „Večernice za mrtve“, in vadijo se v delih keršanskega usmiljenja. Oziroma na tako darežljivo ljubezen pač ni čuda, da je čez 40 škofov sv. Očeta prosilo, da se je ta družba v pomoč dušam v vicah povzdignila v duhovni red; ni se čuditi, da so ljudje daleč okrog to kakor delo Božjih rok občudovali, ker so vidili tako hitro razširjanje, doživeli več spreobrnjenj, bili priče uslišanih prošenj, ko so se v raznoterih stiskah tej družbi priporočevali in nenadoma bili uslišani. Odtod se dá tudi razlagati, da se je mnogim in daleč želja vnela s to družbo stopiti v kako duhovno zvezo, ji priti na pomoč z dušno in telesno podporo, z molitvijo in z milošnjo, se tako njenih dobrih del vdeležiti in pomagati dušam v vicah. Na vse to meri djanje te bratovščine.

Evgenija Smet, vedoč, da se le z združenimi močmi zamore kaj znamenitega doseči, je rekla: „Ves svet bom za pomoč prosila“, da bi se za duše veliko dobrega storilo, in to misel je izveršila, ko je ustanovila bratovščino za uboge duše v vicah, ki je z družbo redovnic pomočnic v tesni zvezi, je nje hči in se imenuje

3. „Bratovščina častnih udov družbe redovnic pomočnic za duše v vicah“. Naj bo le to omenjeno, da je va-njo vpisanih več škofov in duhovnov, in ti kot udje bratovščine opravljajo vsaki mesec čez 940 ss. maš, o katerih je govorjeno med dobrotami bratovščine. Vpisanih je veliko redovnic in redovnikov, kakor tudi pripravnikov za duhovski stan ali bogoslovcev. Ravno te redovnice, nune, po raznih deželah, redovniki „bratje“ in bogoslovci opravljajo vsaki mesec 38.000 ss. Obhajil. Iz tega vsak lahko spozná in previdi, kako dobra

je ta bratovščina in koliko bo pomagal svojim in drugim ranjcem, ako k nji pristopi in vse lepo opravlja.

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Pri sv. Jakobu v Ljubljani so preteklo nedeljo kaj slovesno obhajali farnega patrona. Krasna cerkev je bila v največem lišpu. Kaj posebnega je bilo, da so po vseh oltarjih, celó po oknih, vratih bile razpostavljene lepe raasteče cvetlice in razobešeni venci pravih cvetlic. Posebno veliki oltar bil je res prav veličastno zastavljen z rastlinami. Po oltarji, po tleh, po kamniti ograji pred oltarjem stale so rastline v posodah, nekatere prav velikanke in dragocene: palme in druge ptuje plemena. Povsod se je videlo, da ima cerkev dobrega gospodarja, pa tudi pridnega in za svojo službo vnetega cerkovnika.

Veliko sv. mašo ob 9 so peli med obilno azisten-cijo mil. prošt. g. dr. A. Jarec. Ko sv. maša mine, zvonček zapoje in pridigar gre na leco. Pa kaj je to? Ljudstvo se vauje iz cerkve in pridigarja (ki je nemško kaj lepo in prav temeljito govoril o živi veri) — še toliko poslušavcev ne ostane, da bi cerkvene klopi dobro zasidli. Kako mora pri nemških pridigah še ie biti ob navadnih nedeljah, če jih celo obhajanje cerkvenega patrona ne spravi skupaj poštenega števila!

Ako je nemškega prebivalstva ljubljanskega tako malo, čemu so nemški govori? Kdo ima veselje terpinčiti se za nekaj malo oseb, med kterimi pa je komaj kdo, ki slovensko ne razume? Naj bi se beseda Božja oznanovala raji v slovenskem jeziku, ker naše ljudstvo pa s hvaležnostjo in z veseljem hodi poslušat besedo Božjo in napolnovalo bi cerkve, kakor povsod pri slovenskih pridigah. (Toži se tudi, da v Šenklažu pri nemških pridigah ni dosti bolje, že celó malo pa jih prihaja pri nunah k nemškim opravilom sv. R. Telesa, v tem ko je pri slovenskih vse polno.) Take pritožbe se pogosto slišijo; tedaj — verniki nemškega jezika, povzdignite se k gorečnosti!

Iz Siseka, 29. mal. serp. Sisek je mestice na Her-vaškem na iztoku Kulpe v Savo. Mestice ima znamenito trgovino posebno z žitom in lesom. V poslednjih dneh pa je postalo posebno v vojniškem oziru znamenito. Skoraj vsi vojaki iz naših slovenskih krajev odmenjeni za zasedenje Bosne morali so iti skozi Sisek. Zato menim, da čitateljem „Zg. Danice“ nekatere čertice od tod ne bodo nezanimive.

Od naše strani pride se v Sisek po železnici. Od Zagreba dalje derči železnica v ravni črti nekaj skozi velike hrastove gojzde, nekaj po rodovitnem večji del s koruzo (turšico) obsajenem polji, katero se razprostira daleč na okrog po prostorni ravnini. Tretja postaja je Sisek. Tu je tudi železnice konec. Od Siseka dalje ne gre. Dognana reč pa je, da jo bodo v kratkem začeli delati od Siseka pa do Noviga na Bosniški meji; od tam do Banjaluke je pa že narejena, le nekoliko popraviti jo bo treba. — Z Ogersko, Serbijo in rodovitnimi deželami ob Donavi pa veže Sisek naša bistra Sava, ki je tu že tako velika, da nosi velike ladije, tudi parnike, ki se ustavljajo v Kulpi, ktera tudi že kakor mogočna reka silno počasi in polagoma teče skozi Sisek. To daje mesticu še nekako prijazno lice; a vse drugo, kar se tu vidi, ni posebno vabljivo. Gorenjako oko, navajeno gledati snežnikov bliščeče verhove, se tu nezadovoljno ozira okrog, ko na vse strani vidi le samo ravnino. Le na južni strani mesta so nekateri prav nizki griči z vinogradi obsajeni. Po ravnini je tudi tu naj več videti koruze, ktera prav lepo kaže. Po mestu samem je ob dežji vse v blatu, v lepem vremenu je pa polno

prahú in huda vročina. Kacega hladnega šetališča bi zastoj iskal, in sploh kake poštene sence ni najti, dasiravno bi drevje prav dobro rastlo, ako bi se le nasadilo. V tem se precejšnja zanikarnost razodeva. Tudi v cerkvenem obziru je bolj žalostno, kakor pri nas na Slovenskem. Cerkev je v mestu ena in trije duhovni. Fara šteje 7 tizuč duš, pa se v nedeljo ne vidi toliko ljudi v cerkvi, kakor na Kranjskem v kaki mali fari na kmetih. Naši slovenski vojaki, kolikor jih je zdaj še tukaj, v tem obziru lep izgled dajejo. Ob nedeljah pridejo prav v obilnem številu k sv. maši; nekateri tudi ob delavnikih.

V začasni vojaški bolnišnici št. 16 so sanitetni vo-jaki večidel Slovenci. Prihajóči bolni vojaki so skoraj vsi le z malo nevarnimi boleznimi. *)

Iz Adrijanopola, 13. mal. serp. (Katoliški misijon in silo znamenite dogodbe tega mesta ob vojnem času. [Dalje.]) Med odhodom turške vlade in prihodom Rusov je preteklo 5 dni; za ta čas so bili tukajšni konzuli postavili deželsko stražo in s to skupaj so noč in dan stražili mesto na vse strani. Po raznih mestnih krajih so bili nastali nekateri požari, enkrat celó prav blizu nas, in delali so nam velik strah; pazljive straže pa so jih vselej še o pravem času zagledale, prihitela je pomoč in bili so kmali pogašeni.

Noben človek torej ta čas ni mogel mirno spati, še naj manj pa mi z nekakimi 100 otroci in z več kot 200 beguni v sosestvu; zakaj ko je počil glas, da veliko število Čerkesov se je že v drugo približalo, so ti beguni z vso robo pribežali v naše dvoriše, in če tudi se je kmalo pokazalo, da je vse pretirano, nas je vendar stalo veliko truda, predenj smo jih vpokojili in v njih stanovališa nazaj odpravili.

Poslednjič se na Hilderimski višavi, v drinopoljskem predmestji, prikaže ruska prednja straža z generalom Strogov-om, pa ni še korakala v mesto samo. 22. prosenca vstane veliko gibanje, ker zvedilo se je, da prihaja general Skobelev. Duhovni predniki raznih vératev z obilnim spremstvom so se pripravljali slovesno sprejet ruskega generala; celo Turki so se tega skazovanja živo vdeleževali.

V ti okolišini pa je bil naš misijon v nekaki zadregi, zakaj katoliški bulgaraki škof ni bil pričujoč in „unija“ (greško-katoliška cerkev) v tem času je bila nam zročena. Kaj tedaj je storiti? Posvetovali smo se s francoskim konzulom Fleché-tom, in sklenjeno je bilo, da naj mu jaz le privatno grem naproti. V ta namen sem vzel seboj P. Rafaela in dva bulgarska mašnika. Zapustili smo zadi ljudsko množino raznih vératev, ki se je s križem, z zastavami, svečami, banderi in podobami, s cerkveno oblečenim duhovstvom in škofi na čelu za sprejetev generala razpostavila pred mostom reke Marice; in mahnilo smo jo naravnost proti kolodvorski staji, kjer smo precej z generalom skup zadeli.

Berž ko nas je zagledal, se je ustavil. Pozdravili smo ga in prosili, naj bi „unijo“ imel izgovorjeno, da ga ne more enako drugim slovesno sprejeti, ker škofa bulgarske „unije“ ni pričujočega, ampak je v Macedoniji. General je ne le rad spréjel izgovor, temuč naznanil je tudi nam zahvalo za vse, kar je naš misijon storil v prid bulgarskih begunov. (Še v Šistovi namreč je ruski generalni štab zvedil vse naše prizadevanje za vse, ki so valed bulgarske vojake bili zašli v hude nadloge.)

General Skobelev pa ni edini, ki nam je z dobrovoljnostjo naproti prišel, je tudi veliko družih savnih

*) Nekaj malega smo morali izpustiti, ker je prepovedano o vojnih zadevah poročati. Vr.

osebnost vojaške in deželake časti, ki so našo šolo obiskovali in so se tudi sicer z vso prijaznostjo in postrežnostjo do nas obnašali.

Mislim, da ta terpnost Rusov do našega misijona je sad mesečne sv. maše, ki jo obhajamo v naši latinski in jutroveski kapeli za spreobrnjenje Rusov. Ljubi Bog vresniči to, kar mi doseči namerjamo z daritvami sv. maše in z molitvami in kar bi tudi Rusom obrodilo pravo srečo.

Po vzetji Adrijanopola smo mislili, da se bomo malo oddahnili; to je bilo posebno potrebno našemu P. Rafaelu, kateri se je že od vel. serpana lanskega leta neprenehoma mogel truditi z ubogimi Bulgari; pa bilo je nasprotno; dela našega misijona so se še množile, ker Rusi niso hotli ne živeža deliti in ne potnih listov dajati brez P. Rafaela, kateri je torej s P. Konstantinom Chaulandom imel provizije (živež) deliti in potne liste pridobiti za več kot 2000 bulgarskih družin iz Eski-Sare, Jeni-Sare, Jambula in Slivne.

Še eno tehtno in ne le težavno, temuž zaradi nastavšega legarja celó za življenje nevarno opravilo je bilo našemu misijonu naloženo o velikonočnem času. Velika množica poljskih vojakov v ruski armadi je hodila k nam opravljat velikonočno spoved in sv. obhajilo, in razun tega so nas naprosili, da smo obiskovali za legarjem bolne vojake v mestu in v okolici po bolnišnicah, ki jih je bilo vse polno. Treba je bilo torej delo si razdeliti. P. Chauland in P. Smolikovski, ki govorita poljsko in rusko, sta bila odločena za spovedovanje doma, in P. Szymonjski se je s pravo mašniško gorečnostjo daroval bolnim in umirajočim vojakom po bolnišnicah. Od ranega jutra do pozne noči je skoz dva mesca veselo in neutrudljivo opravljal to delo darežljive mašniške dolžnosti in keršanske ljubezni; poslednjič pa se je lotil tudi njega legar, kateri ga je po 26dnevem pohlevnem terpljenji tudi res spravil — 30. majnika, to je, na tolažljivi praznik Kristusovega vnebohoda. Malo poprej je ravno ta bolezen pobrala enega naših naj boljših seminaristov. Oba sta umerla prav spodbudljive smerti, s čimur pa se je zgodila prav huda škoda naši šoli in našemu misijonu. Z enim je zgubil naš misijon novince naj boljše-ga upanja, s drugim pa ne le mašnika, ampak tudi izverstnega matematikarja naše šole.

Pa ne le v Adrijanopolu smo imeli o velikonočnem času premnogo dela, ampak tudi zunaj; tako nas je med drugimi prečast. škof v Filipopolu monsig. Rajnaldi prosil za enega mašnika, da je ondi vmeščene poljske vojake spovedoval. Nemudoma sem tje gori poslal P. Konstantina Chaulanda, ki je v 15 dnéh spovedal nad 400 vojakov in 11 bolnišnic obiskoval. Na prošnjo poglavarja filipopolskega se je od ondod podal v mesto Stanimaki, kjer se je mudil 5 dni in je kacim 120 vojakom podelil ss. zakramente. Po 20dnevem delu se je zdrav vernil v Adrijanopol, kjer je stopil na mesto blago umerlega P. Aleksandra, ki je takrat že tretji dan resno bolan ležal.

Ne morem si kaj, da spregovorim tudi še nekatere besede o poljskih vojaških častnikih in vojaki ruskega kardelstva. Težko bi se dalo popisati njih veselje in hvaležnost do Boga. Ko so bili 1 ali 2 leti brez tolažila, niso nikoli mislili, da bodo v Turčiji našli katoliških mašnikov, in pa še taci, ki so zmožni njih materne jezika. V Adrijanopolu in povsod, kjer biva poljsko vojaštvo, *) so vsi ljudje močno ginjeni zaradi le-

pega obnašanja in pobožnosti. V cerkvi skazujejo vsega posnemanja vredno pobožnost in viditi je visoke oficirje, prostim vojakom enako, med vso Božjo službo na golih tléh klečati, ki tudi ne enkrat ne odmaknejo očesa od molitvenih bukev, ktere kakor drag zaklad povsod seboj jemljejo. (Naši slovenski vojaki prav pripravne majhne bukvice, ki se imenujejo „Keršanski junak“, lahko dobivajo pri bukvarji g. Gerber-ji prav za malo soldov. Vr.) Ob nedeljah in praznikih cerkve in kapele tukaj niso zadostne, da bi mogle vse obsegi in velikrat je bilo slišati ljudi, ki so rekli: „Poljaki so res katoliško ljudstvo!“ (Kako je pa pri naših vojaki velikrat z Božjo službo? Tako, da se je zjokati.) Tudi ruski vojaki pogosto prihajajo gledat našo jutrovesko kapelo, ker jih vabi slovanska Božja služba z evropejskim petjem. Sedaj ravno obiskovanje cerkev ob delavnikih ni tako obilno, ker ruska armada je razstavljena zdaj po okolici in po višavah drinopoljskih; ob nedeljah pa in praznikih je pri vsem tem še smeraj dosti vojakov pri opraviilih in pri spovedi. (Konec nasl.)

Iz Amerike od sv. Jožefa 8. jul. piše sestra starega misijonarja preč. gosp. Fr. Pirca nekatere besede, ki so zaradi kranjsko-amerikanske zgodovine vredne, da se ohranijo. Pravi pa med drugim: „Gozno me je razveselilo, ko so mi novi Kranjci naznanili od Njih pozdravljenje. Naj Jim zdaj svoje težavne okolišine naznamim. Že od tihega tedna sem na postelji po boleznih; popred sem še malo lazila okrog, potem pa ne več in vedno slabejši prihajam, mislim, ne bodem dolgo več na tem svetu. Prosim Jih, naj molijo za mene, — zdaj sem tako dognana, da ne smém družega zavžiti, kakor malo kruha, pa merzlo vodo, ali pa krop, druga reč mi ne služi več. Bolezen se je pričela na desni roki, jel mi je perst otekati tako dolgo, da se je odperl, potem je vsa roka otekla in mi je v 5 krajih jelo iz nje teči, pa perst gujije. To je vzrok, da Jim ne morem sama pisati. Pa tudi nobenega pisma nisem prejela od Njih, kakor je ta žena povedala, ki je bila pri Njih o odhodu v Ameriko, da so mi pred kratkim časom pisali. (Ni davno namreč, ko je zopet nekaj Kranjcev z Gorenjskega šlo v Ameriko; škoda pa, da se bodo tam kakor narod zgubili, ker ne ostajajo skupaj.)

Tukaj se je tudi vse na slabo obrnilo, ker so bile letine slabe in pomanjkanje denarja. Letos sicer vse dobro kaže, samo preobilno imamo dežja; pšenica polega, drugo sploh dobro stoji, če bode srečno prišlo k rokam...

Zdaj Jih pa lepo pozdravim s zaupanjem, da se bodeva tam zopet vidila. Ako morejo še kaj moliti, naj molijo za me; jest tudi za-nje.

Apolonija Noč.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

LVI.

V Žužemberku

od 26. pros. do 2. sveč. 1873.

(Konec tega oddelka.)

Kaj čem reči o posameznih? Od otrok, da so bili vsi gosto nagnjeni. Od deklet, da so bile polno pri nauku in pri spovednicah kakor bučelice v panji. O mladencih? Da so celi dan stali pred nami z obéh

*) Poslušajte vendar, kranjski mladenci! Kakošno obnašanje je pa vaše, kadar pridete na vaje v glavno mesto, in se derete kakor krave, pijani sem ter tje švedraje? Ne rečem

po ulicah od vsih, pa odveč je, če je precejšno število taci. Vse mesto je nejevoljno nad vašim divjim krikom; dajte se vendar pogovoriti in obnašajte se kakor ljudje.

strani, pa jih ni bilo moč zvladati. Možje in žene so stali na tri verste pred spovednico. Stan, ki je prišel k nauku ob desetih dopoldne, sem že našel ob 4 zjutraj pri sv. maši pred spovednico tisti dan — in drugi dan opoldne je bilo še vse černo okoli. Zdelo se je, kakor bi bili ljudje iz zemlje rastli. Res je, duhovnija šteje nad 4500 duš — pa vsaj po 10, po 12 nas je spovedovalo večkrat in vendar jih ni bilo kos izdelati. Cela kapela, kjer sem spovedoval in maševal, je bila od jutra do večera podobna valovju morakemu. Maševati je bilo težko: nisi ne k oltarju, ne od oltarja mogel. In to je terpelo do sklepa sv. poslanja. Ko so gospodje v soboto domu odšli in spovednice zapustili, zaradi gnječe ni bilo skoraj več spovedovati mogoče.

Govori so globoko predirali, so vse zvertali in spravili na dan. Sploh je Dolenjec jako mehak — a Žužemberčani pa posebno. Kedar začne ljudstvo pridno obiskovati cerkev in poslušati govore, udarec za udarcem, mora slednjič Božja beseda prebiti tudi skalo. Vera se oživi, vest zbudi, ljudje se prepusté Božjemu Duhu — mora potem se djanjsko pokazati, kar je v serci.

Sobota in nedelja sta bila dnova huda; ljudi ko mravelj, spovednikov pa ne več kot pet! Bog mi daj še ta dva dni preterpeti, pa bo. P. Doljak je obolel: zgubil je glas, da še govoriti ni mogel. Tako je prišlo, da sem petek dvakrat, soboto dvakrat, nedeljo zjutraj in ob desetih govoril.

V nedeljo sem dvakrat mogel na leco, potem pa sem še kacic sedem stoterim višnjevi škapulir podelil. A nič me ni uzelo. — Bog čudno pomaga, kedar pride čas posebni. Govoril sem z naj večjo lahkoto, se vé, da bolj kratko kot navadno. Pa sej tudi nisem mogel zalvojo ljudstva.

Po skončani deseti maši v nedeljo sem šel križ misijonski blagoslovit. Krasen, veličasten je tudi žužemberški misijonski križ. Iz hrastovega lesa je, le 4 sežnje visok — pa zares lep, mogočen križ. Gleda na vse 4 strani. Gospod župnik ga je hotel tako postavljenega imeti, da bi ga vedno iz svojega doma gledati mogel. Postavljen je tako. Na terg obrnjena stran ima napis: Reši svojo dušo! proti župnemu domu pa gledajo besede: Spomin sv. misijona. Tako bo ovčicam in pastirju vstreženo: ovčicam pojde k sercu klic: reši dušo — župniku pa bo tolažba beseda: spomin sv. misijona. O gotovo, še na smertni postelji se bo lahko dobri mož tolažil s pominom na sv. poslanje leta 1873. Kaj je vse zapisano na tem križu za župnika! Reši svojo in ovčic dušo! Ne le sam ima dati Bogu odgovor za dušo svojo, dati ga mora tudi za dušo ovčic svojih. Ima jih pa nad polpet tisuč! O, če morajo memo župnika pri posebni sodbi vse duhovnjikov duše poprej, predno njegova lastna na versto pride, kako se morajo pač bati župniki za zveličanje duše svoje! Kolika tolažba je pač misijonski križ, pogled pogostnji nanj za vsacega fajmoštra, ako vidi, da njegove ovčice so siloma uhajale na široko pot pogubljenja in ni zdala njegova beseda poprej dosti več že dolgo časa, po srečno in vapošno skončanem misijonu pa so zopet hodile na dobro pašo! Pa še večja je radost za župnika žužemberškega, ki je komaj dve leti še le v Žužemberku, pa je že poklical sv. poslanje. Pred njim pač misijonski križ še lepše, še veličastniše stoji; pogled na to krasno drevo, na katerem je toliko naukov in blagrov, posebno veselje zbuja in hladí serce častitljivemu možu. Pred kratkem je v Repnje pisal, koliki sad sv. poslanja se že zdaj v njegovi duhovniji kaže, kolika je zadovoljnost duhovnjikov žužemberških. „Kakor bi iz tal lezli, toliko jih je zdaj pri spovednicah...“

Pri sklepu nas je bilo duhovnov samo pet. Dan je bil lep, solnčen, zatorej ljudstva silo. P. superior je

bil obolel. Potem sem sam blagoslovil misijonski križ, odpustke svetih reči ljudem razložil, ktere sem blagoslovil, dal papežev blagoslov in sem sklepni govor imel s ponovljenjem kerstnih obljub. Še nikoli nisem morda tolikanj kratko za sklep govoril, kakor v žužemberški duhovniji, — 22 minut — in je bilo vse pri kraji. Ljudstvo je bilo neznansko ginjeno, — jaz sam sem bil že ginjen do solz... Po speti zahvaljeni pesmi sem še dal kacic sedemstoterim višnjevi škapulir — in poslanje je bilo dokončano.

Po sv. blagoslovu popoldanjem sva se zopet usedla v spovednico. In tako celi ponedeljek, celi torek predsediva na mrazu v spovednici. Sneg in dež zunaj...

Ostala sva tedaj poltretji dan še v ljubem Žužemberku ter spovedala več sto ljudi po misijonu še, ki niso mogli priti poprej na versto. Mnogi so poldrugi dan težji čakali; svečer ob sedmih je še sv. Obhajilo se delilo. In kako so bili zadovoljni, da so le priti mogli na versto. Jezili so se, jokali so mnogi, ker so posiloma mogli ostati doma za varhe.

In tako nama je prav prišla sredo, 5. svečan, god mučencev naših japonskih. Bereva na vse zgodaj na čast sv. mučencem sv. mašo, za srečno odpotvo se priporočiva, ter odrineva v Božjem imenu iz Žužemberka proti Ljubljani.

Sveti Ani.

Veselo nam serca igrajo,
Preblazene Ane je god;
Se angeli Božji smehljajo,
Dan lepi nam dal je Gospod.

Izvoljena Ana živila
Med ternjem je hudih nadlog;
Sej duša toláží bo imela,
Katero poskusil je Bog.

Z gorečo molitvo sprosila
Nebeški si je blagoslov;
Vesoljni je svet oblažila,
Prinesla nam Božjih darov.

Je blažena mati postala
Marije, rodnice Bogá;
Nesrečnim ljudem darovala
Marijo je in Jezusa.

Prijazno že zarja posija,
In jutro naznani mlado;
Še lepše Danica Marija
Posije na zemljo, v nebó.

Marijo Bogú darovala,
Jo Njemu služiti uči,
Ki milost njo Božja odbrala
Vso čisto zmed grešnih ljudi.

Še blažena Ana zročuje
Nam ukov nebeških zaklad;
Naj vsaki, kdor raj zaželjuje,
Poslušá, ohrani nje rad:

Za duše terpeče, nadložne
Molitva nebeški je ključ,
V terpljenju krepčava pobožne,
Odpira nebeško nam luč.

Je lepa keršanska zderžljivost,
Poštenega zakona cvet;

Daviška še več ljubeznjivosti
Mladenčev in modrih deklét.

Izvoljena Ana! podpiraj
Nas v vsaki nadlogi močno;
Ob smerti pa vedno odpiraj
Popotnikom sveto nebo.

S. Gaberc.

Grudomoljstvo ali materijalizem.

II.

Zadnjič sem pravil nekaj o materijalizmu; pogledjmo danes le malo, kako materijalisti delajo s zgodovino.

V ljubljanskem gimnazijskem programu za l. 1878 se terdi, da poldrugi tisuč lét se je štelo za hudodelstvo odstopiti od ptolemajske sisteme (to je, ne verjeti, da se solnce suče krog zemlje) in da naj manjši dvom nad tem je kralju Alfonsu Kastiljskemu uzel življenje, da to, ker je s zborom učenih zboljšal „ptolemajsko table“, je bil glavni vzrok, da so ga „sovražniki véde“ zatožili bogokletstva, ter je bil odetavljen, pregnan, svojih zakladov oplenjen, in je umrl ubožen in zapušen. — G. po Mädlerji tu govori o „sovražnikih véde“. Mi pa bi vedili dosti povedati o „sovražnikih Kristusove cerkve“, ki so svoje dni ravno tako kasili zgodovino, kakor jo pačijo dandanašnji. Kakošna n. pr. bode zgodovina brezvercev čez kaj časa o Piju IX (ki so ga hudobneži krivičili celó framasonstva in skoro vseh 7 naglavnih grehov!), in kakošna o njem pri resnicoljubnih pisateljih?... Ne dvom nad ptolemajsko sistemo je Alfonsa Kastiljskega v pogin pahnili, ampak njegove nesreče v političkih zadevah, upor njegovega lastnega sina, ki je hotel prestol zasesti. Ni mu bila n. pr. Cerkev sovražna, toliko več pa se je ravno papežu Martinu IV po velikem trudu posrečilo, da je Alfonsa s njegovim spertim sinom spravil. Med raznimi tožbami zoper njega je bila sicer ena sarad bogokletja, pa le sato, ker je rekel, ko bi bil on Bogu svetovalec, bi se pri stvarjenji bilo marikaj bolje in bolj v redu sveršilo. (Prim. Mädler, Gesch. der Himmelskunde, str. 100.)

Spertja med očetom in sinom je bilo vzrok vse kaj drugega kakor ptolemajske table. Pač pa je resnica, da natolcljivi Alfons se je omadežal s kervjo svojega brata Friderika in pa nekega Don Ruis-a, ker je bil ukazal oba brez pravde ob glavo djati. (Gl. Dr. J. B. Weiss Weltgeschichte, Bd. III, str. 559 in spredej.)

R. Wolf sam, ki gotovo ni sumljiv gosp. G., piše o Alfonsu, da je bil l. 1282 odetavljen, pregnan in opan, in umrl je nekda preslavljeni l. 1284 precej zapušen v Sevilli, kar je priča za resnico, da učenost brez čverstosti in previdnosti je vladarju brez koristi. (Gl. „Einige Worte“, priloga v zad. „Dan.“)

Mogočno pristavlja gosp. G.: „Alfons je zgled za tisučere!“... Pač da, za tisučere liberalnih neresnic v zgodovini.

Na 6. str. je zadel na Galileja in je ob kratkem pogrel krivičenja, ki so bile tolikrat overžene, tudi v „Danici“ že enkrat. „Er wurde als Ketzer vors Gericht gefordert, musste widerrufen; — Giordano Bruno verbrannt. Galiläi drei Jahre von der Inquisition im Kerker festgehalten und dann zu einem gezwungenen Aufenthalte begnadigt, auch die Beisetzung in geweihter Erde ihm versagt.“ To so čenče od zgodovinskih pačivcev. Galilej je umrl, na pol slep vled nočnega dela 8. pros. 1642; pokop ne le mu ni bil određen v blagoslovljeni zemlji, kar sovražniki pišejo, temuž pokopan je celó v cerkvi „St. Croce“ (sv. Križa) v Florenciji, kjer ima krasen spominek, ki naj bi g. G. šel ga

pogledat, da bi ne pisal tacič čenčarij (gl. letošnji „Jahresb.“ str. 7).

O Galileju bodi še to-le opomnjeno, kar piše „Časopis katol. duhov.“, ročnik 19, č. 4., 1878: „Galilej je prišel sedaj v „modo“ pri množini liberalnih pisavcev, pa tudi katoliški bogoslovi to prašanje sopet pretresajo. Grisar pred oči stavi več literarnih naznanil o tem prašanji in prišel je do sklepa, da Galilej ni bil nikoli mučen, in tudi ne v „pravi ječi priderževan“.

Razgled po svetu.

Iz Nikozije na Cipru naznanjajo, s kakošnimi igami je admiral lord John Hay ta otok za njeno veličanstvo angleško kraljico v posestvo sprejel. Prišel je plemeniti lord s svojim plemenitim spremstvom do poglavarkega dvora. Častna turška straža je izročila orožje. Poglavar turški je bil obdan s častniki okrajnega sveta, s njim so se bili združili keršanski in muslimanski velikaši s Jamik-pašem na čelu. Po starodavni šegi se je postreglo s kavo; pozdravili so se med seboj in bralo se je vdanostno pismo angleškemu odposlancu. On pa je odgovoril: Valed pogodbe med veličanstvoma kraljico Viktorijo in sultanom, ki je poterpjena s fermanom, mi je naloženo od moje vlade, da naj posedem otok Ciper v kraljičinem imenu, in sprejmem upravo na njem do dné, ko pride določni poglavar itd. Vsi častniki in služabniki s policijo vred so za zdaj obdržali svoje službe in so njemu odgovorni; davki se v obstoječem redu dalje pobirajo. Kar je govoril v angleščini, je tolmačil g. Baring, ne vem, če na greško, na turško, ali na oboje. Velikaši so zahvalili admiralu, zagotovili, da so dobro razumeli anglo-turško pogodbo in so ga prosili, naj sprejme občutke njihovega veselja. (Ni povedal telegram, če so se pri tem kisló ali sladko deržali?) Med tem se je bilo zunaj sbralo veliko ljudstva, admiral in njegovo spremstvo stopijo na pomolje, mornarji razpnó „Union Jack“, narodno angleško bendero, ki se je pozdravilo s ploskom. Nato je admiral zavpil: „V imenu kraljice Viktorije vsamem ta otok v posést;“ in adajci je ljudstvo zavpilo v vseh jezikih: „Slava angleški kraljici!“ Admiral je vse te šege sverševal s veliko priljudnostjo in dostojnostjo, ter so bili Ciperci prav zadovoljni, in rekel je nekdo: „Znati j“, da ta admiral svoj živi dan ni delal drugega, razun te nove dežele v posestvo jemal.“ — Od kacega „Te-Deum-a“ nič ni rečeno; ne mara ga John Hay nima v svojem anglikansko-turškem obredniku.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvala.

Pol leta me je noga v udih tako hudo zbolela, kadar sem stopila, da večkrat nanjo še stopiti nisem moglo; 9. jul. pa sem na svét neke prijateljice šla na božjo pot k Mariji D. na Pertoveč, da bi pomoč sprosila. Gori gredé sem hudo terpela, v cerkvi sem še težko pokleknila; potlej pa je bolečina minula tako, da me ni nič noga bolela nazaj gredé, in od tistega časa se mi ni nič več bolečina ponovila. Češena in hvalj na bodi torej Marija D., ki mi je na Pertovču od B ga pomoč pridobila!

V Ljubljani, 28. jul. 1878.

M. A.

Prošnje.

Bolnik se priporoča s velikim zaupanjem v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca, ako je

Božja volja, da bi se osdravil. A. D. — Duhoven, da bi srečno se povernil s tujega. M. F. K. — Enako so priporočeni mož, sin in še drugi vojak, pa star mož, da bi ga sin še našel, ko se domú verne. — Oseba, nedolžno obrekovana, za povernitev dobrega imena, ali saj za voljno prenašanje britkosti. — Brezverci v naši deželi, posebno kateri so v naj večji lastni nevarnosti, in pa naj bolj škodljivi in pohujšljivi.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec veliki serpan.

I. Glavni namen: Da bi resnica in pravica zopet jeli smagovati.

II. Posebni nameni:

7. vel. serpana. Sv. Kajetan. Priporoč.: Keršanski ubožni, posebno nehvaležni in zagrešeni — za poboljšanje. Vsa mladina naše dežele. Zadeve v Bosni in Ercegovini, da bi se obrnile v prid narodu in sv. Cerkvi. Poboljšanje pijancev.

8. Sv. Afra. Priporoč.: Vsa ženska mladina za stanovitnost. Duhovske in druge eksercicije. Vsi ubožni na duhu. Velike grešnice.

9. Sv. Alfons M. Ligvorij. Priporoč.: Učeni in šolstvo. Duhovski stan in poklic vanj. Vsi v smernih grehih. Umirajoči.

10. Sv. Lorenc. Priporoč.: Vsi terpeči, posebno za vero in čednost. Novoposvečeni mašniki in bogoslovci. Krivoverci in razkolniki, zlasti v naši deželi.

11. Sv. Krištof. Priporoč.: Mladenči, možje, vdovski za keršansko stanovitnost. Za odvernjenje pohujšanja, zlasti pri kopanju in v družinah. Da bi Bog sovražnike sv. Cerkve ponižal in ponočevalce spreobrnil.

12. Sv. Klara. Priporoč.: Vsi ženski redovi. Cerkve po slovanskih deželah. Obvarovanje otročičev pred pohujšanjem.

13. Sv. Mavricij. Priporoč.: Škofje in mašniki, zlasti po misijonih. Vsi v telesnih težavah. Birmanci. Vojaki in duhovni na Turškem.

Listek za raznoterosti.

Škofovo obiskovanje in birmovanje bode: 1. vel. serpana dopoldne v Kranjski gori, popoldne v Radečah; — 2. dopoldne v Fužinah; — 3. dopoldne na Dobravi in Koroški Beli, popoldne v Breznici; — 4. dopoldne posvečevanje oltarja in birmanje v Breznici; — 5. dopoldne v Brezji; — 6. dopoldne v Gradu, popoldne v bohinjski Beli; — 7. dopoldne v Gorjah, popoldne v Zaspem; — 8. dopoldne v Kamnogradi, popoldne na Dobravi; — 9. dopoldne v Kropi, popoldne v Ovišju.

Einige Worte gegen den Artikel: „der naturwissenschaftliche Materialismus“ v. Dr. H. M. Gartenauer im Jahresberichte des k. k. Obergymnas. zu Laibach 1878, — kar je bilo zadnjič „Danica“ priloženo, se dobiva pri Blaznikovih naslednikih (po 5 kr.). Opomnjeno bodi, da tudi „Vaterland“ 31. jul. omenjeni spis pretresa, in pa še bolj živo mu gre pod nohte.

Preštemplanih mark silno število smo poslali te dni po prijazni roki na Dunaj. Poslanih nam je bilo zopet lepo število iz Idrije in od drugod. Bog plačaj vsem, ki delajo za odkup poganskih otrok!

Zažugana cerkvena kazen. V nedeljo 21. julija so na povelje sv. očeta Leona XIII po vseh farnih cerkvah

rimskega mesta z lece oznanili, da zapadejo velikemu izobčenju vsi tisti katoliški stariši ali oskerbniki (jerobi), kateri otroke ali varovance pošiljajo v protestanške šole. — To naj bi si k sercu vzeli tudi nekateri katoliški stariši v Ljubljani, ker iz šolskega sporočila tukajšne protestanške šole je razvidno, da je bilo letos ondi veliko več katoliških, kakor pa protestanških otrok, akoravno imamo drugih in pa prav dobrih očitnih šol v Ljubljani dovelj.

Poslednje novice. Dunajski listi naznanjujejo, kako so pretekli ponedeljek, 29. vel. serp., avstrijske kerdela po naglo postavljenih mostovih Savo prestopile in stopile na bosensko zemljo. To se je zgodilo pri Brodu, Gradiški, Šamacu in Kostajnici. Turki se niso s silo branili; eden viših častnikov turških je hotel izročiti oporeko v imenu sultanovim, ktere pa vojvoda Filipovič ni sprejel. To se je zgodilo, ker Avstrijanci so prestopili Savo, preden je bil dognan dogovor s sultanom. Odpravili so turško in postavili velikansko avstrijsko bandero. Avstrijanci bodo zdaj hiteli v notranjo deželo, zlasti ker neki Hadži Loja se je v Serajevem celó soper turške vradnije uperl in zmešnjave dela med prebivalstvom.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Duhovnija Polom je podeljena č. g. Jožefu Zalokarju in duhovnija št.-Mihelska pri Žužemberku je torej razpisana 13. mal. serpana. Enako je 11. mal. serp. razpis. št.-Vid pri Cirknici, ker je č. g. Jern. Koscu podeljena duhovnija Škocijanska pri Turjaku. Č. g. Mat. Jerebu, fajm. v Sorici, je podeljena duhovnija Stopiška; č. g. Jan. Brence, duh. pom. na Berdu, je prestavljen v Kamnik. Č. g. Fr. Kadunec, iz frančiškanskega reda, je sprejet v škofijo in gre za duhovnega pom. v Kamnogrado.

V Terjaški škofiji: Umerl je 25. t. m. č. g. Jože Sinkovic, župnik na Munah. R. I. P. — Mune so razpisane do 15. sept. t. l. — Imenovan je č. g. Jurij Pittacco za duh. pom. pri Mariji D. Pomočnici v Terstu; č. g. Peter Flego za škofijskega kancelista.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Alojz Kos je postal župnik v Črešnovcih. — Provizorji so postali č. g. Anton Merčnik v št. Ilu na Goričkem; Matija Frece pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic, in Gregor Dupelnik na Ročici. — Za kaplane so vmeščeni novomašniki č. g. Ferdinand Majcen za III. v Celji; Franc Heber za II. na Laškem, in Anton Pernat na Ročici. — Umerli so č. g. župniki: Karol Wellebil 7.; Matija Zank 18., in Andrej Jug 21. mal. serp. R. I. P. — Razpisane so župnije: Žetala (v drugič) do 28. avgusta; št. II na Goričkem do 20. avgusta; Ročica in sv. Marjeta (pri Rimskih toplicah) do 3. septembra t. l.

A. g.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Iz Dražgoš po čast. g. duhovnem pastirju 2 gl. — Preč. g. kan. P. Urh 5 gl. — Sladko Serce Jezusovo, daj nam vsem spoznati, da kar sv. Očetu darujemo, darovano je Tebi samemu in Tvoji sveti Cerkvi! N. N. 1 tol. = 2 gl. star. den.

Za afrikanški misijon: L. K., M. M., P. M. iz T. po G. F. W. 3 gl. — Marija Lakner 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Po č. g. Fr. Kepec-u 2 gl. 64 kr. — M. Andrijač 24 kr.

Za družbo sv. Bonifacija: Č. g. Al. Košir 3 gl.